Број 105. У Новом Саду, у среду 11. маја 1905. Година XL.

„Застава“ излази сваки дан два пута, а недељом, свецем и данима иза недеље и свеца једаред.

Цена је за Угарску кад се јутарњи и вечерњи лист заједно шаље на један месец 2 кр. 40 пот. на четврт године 7 круна. Кад се јутарњи и вечерњи лист заједно шаље: месечно 2 кр. 98 пот. на четврт године 8 круна 75 пот.
За остале земље на четврт године 10 круна.

Народним бројевима од почетка печа је: на пола године 2 круне, на целу годину 4 круне. а за стране земље годишње 6 круна.

Поједини вечерњи бројеви стају 10 потура.

Телефон бр. 131.

ЗАСТАВА

(Вечерњи лист.)

ЛИСТ СРПСКЕ НАРОДНЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ

Издање „Рада“ деоничарског друштва у Руми.

За огласе плаћа се по 12 пот. од сваке врсте оваких ситних слова.

Уредништво и администрација „Заставе“ је у кући г. Јована Т. Чавића,
Дописи шаљу се уредништву а претплата и огласи администрацији „Заставе“.

Рукописе не враћамо.

Поједини вечерњи бројеви стају 10 потура.

Чек-конто 12008.

Бели робови.

Треба да рекнемо реч две о томе, како су се држали чиновници при последњим изборима. Гласали су скоро сви за грофа Телекија. Гласали Срби и Несрби.

Међу Мађарима чиновницима има Кошутоваца. Тима се не може замерити што су ишли, где их срце вуче. Али су и они до сад гласали за владиног кандидата, против свог уверења; једва је било два три изузетка.

Велики део Несрба чиновника гласало је за Кошутовца под пресијом. Многи су на дан избора побегли у винограде ван вароши. И да сте видели само ону радосну вику кортеша кад их пронађоше. Тако се само радује и штекће ловачки кер кад пронађе зеца. И да сте видели како су их кортеши победоносно носили у варош на биралиште. Сироти бели зечеви, или ако хоћете, бели робови.

И наши Срби чиновници гласали су већином за грофа Телекија. Неки су само могли да се сакрију. Верујемо им, да су гласали против уверења, под пресијом

Ово је жалосно, врло жалосно. Наш се свет бори за Србе чиновнике, има неприлике док их изабере, а кад их изабере и учини им, онда их је изгубио.

Зар нема више људи од начела? Зар нема никога да се сети свог имена и достојанства. И с каквим правом могу они од нас да траже српску политику, кад се тиче Срба чиновника, а кад дође до српске политике ма у ком другом питању, онда су они против сваке српске политике. Па може ли то тако да остане?

Ми нисмо слепи према ономе, што се догађа код нас. Србин чиновник изложен је горем притиску, но други Њему одмах кажу, да је „панслависта“ кажу му да нагиње Србији, да је велеиздајник. Од њега траже да докаже да није то.

Чиновнички апарат треба да је на високом ступњу. Чиновник треба према другима да важи као човек самосталан, непоколебив, савестан. Он треба да ужива поштовања и треба сам себе да поштује Иначе нема ни разговора да је у стању извршити свој задатак.

Кад дођу код нас избори, онда не само што положај чиновника пада у очима народа, него он престаје и сам себе поштовати. Онда он види, да је управ бели роб.

Страшан је овај наш данашњи систем. Говорите ви чиновнику на дан избора, да није лепо да чини против свог уверења. Зна он то, али се боји да не изгуби лебац. Говорите му да га штити закон. Само тужан осмеј прелеће преко његових усана, он зна најбоље, да га закон не може да заштити од насиља. Говорите му о томе, да ћемо га бранити. Он не верује, да је народ у стању да учини што против грозне корупције. Не верује у закон, у правду већ само у корупцију.

Он је отишао у чиновнике да напредује. А зна, ако неће по кад кад да жртвује, моћнима за љубав, своје човечије достојанство, свој понос, он ће застати у напредовању, или пропасти. Данас само покорну главу сабља не сече.

Како је страшан данашњи систем, види се из тога, што адвокате Несрбе, који су на сва уста викали на Кошутовце још два дана пред избор, а дали се одвући да гласају за грофа Телекија. И они су пронашли да су зависни и они се увијају и неће да се „мразе“.

Свуда је већ у напредном свету уведено тајно гласање. Уведено је, да не буде белих робова, да сваки може да гласа по савести те да не изгуби углед у очима народа и у — својим рођеним очима.

Код нас неће о томе ништа де чују... Неће јер хоће корупцију. Хоће беле робове. Само заборављају, што више стварају робова у држави, у толико ће мање ти робови моћи да очувају и развију самосталност државе. Никад нису очували државу у њеним тешким часовима они, који су изгубили поштовање своје околине и који и сами себе осуђују. Када осуђујемо чиновнике, који су погазили своје достојанство и заборавили на своју дужност, не можемо а да не осудимо и данашњи несретни систем, који просто упропашћује државу.

Оставка Пашићевог кабинета.

О парламентарној ситуацији примили смо јуче доцне у вече и јутрос ове брзојаве из Београда:

Поводом гласања при избору председника нар. скупштине, Влада је од тога начинила питање. Резултат јучерашње конференције био је „да је Влада поднела представку краљу, да јој даде овлашћење да може садашњу скупштину распустити и расписати нове изборе, пошто је по њеном мишљењу, то једини излаз из садашње парламентарне ситуације. Краљ ће о тој преставци размислити, а почео је већ по предлогу владе да се саветује са вођама свих партија о положају. За случај да краљ не би уважио преставку Владину, Ова ће остати при оставци коју је синоћ дала с молбом, да јој она буде уважена.

Други наш брзојав из Београда гласи: Поводом гласања при избору председника скупштине, који је као што је познато, дао оставку, Влада је краљу поднела оставку, која још није уважена. Пашић је с тиме известио председника скупштине по годинама старости Игњата Лукића, које је писмо министрово прочитано у данашњој седници скупштинској, те су седнице одложене до решења питања о оставци владе. После прочитања министровог писма, народни посланици су се разишли не учинивши никакве примедбе. Краљ је почео да се саветује с првацима свих партаја, које је предложио био В. Поповић. У саветовањима учествују Аца Ста-

ПОДЛИСТАК.

ЉУБИМАЦ ЖЕНСКИЊА.

Франц Херцег.

Љубимац женскиња је човек, који на жене осећа глад и кога жене најпосле поједу. Пре или после, целог и делимице, тек ће га оне појести зацело. Сиромах барон Сентђерђи! Он управо и није био гладан, него је тек чачкао зубе, па је ипак био поједен. Ништа није остало од њега, само море тужне успомене на њега. А то, Бога ми, није много.

Но да почнем из почетка.

Он је био најлепши човек, кога сам ја видео у веку. Он је био мушки леп. Стасит, широких плећа, са правилним профилом. Очи су му биле црне и изразите, а обрве широке и меке као свила.

Разумевао је ванредно, да се облачи. Неки су тврдили, да му фрак стоји најлепше. Други су се заклињали, на тенис-хаљине. Ја сам се на све то могао само смејати, јер сам га ја видео већ и у униформи. Он је био наиме коњички подпоручик у резерви. Да ли сам већ споменуо његове ноге? Не? Његове ноге нису биле мале, али су биле витког, племенитог, финог облика. Госпође, особито старије, лудовале су за његовим ногама. И какве је само ципеле носио! Чини ми се, да је мода плавичастих ципела од њега изишла.

Једном сам ја имао неког посла код њега па га посетим у његовом будимпештанском стану. Имао је врло леп стан, јер би био богат човек.

Разгледам салон и допаде ми се једна фотографија; која је висила покрај огледала. Слика је престављала једну госпођу у фантастичном оделу.

»Јели то глумица?« упитам га.

»О не То је једна од најплеменитијих госпођа Велике Британије. Упознао сам се с њом у Остенди. Име јој не могу рећи, као кавађер ћете ви то наћи за сасвим природно, доста, да се она због мене раставила од свог мужа.«

»А зашто се одевала та госпођа као Бајадера?«

»Познао сам се с њом на једном свечаном балу. Мени за љубав даде се она у оном оделу насликати. Како је добре воље била тог вечера сирота млада!«

»Зашто сирота?«

»Она је умрла«, рече барон са изразом жалости на лицу.

Не радо ријем по крвавим ранама, с тога заћутим дирнут. Лице барона Сентђерђи-ја доби наскоро стари, весели израз.

»Причекајте само мало, молим вас, сад ћу вам показати нешто занимљиво!«

Он оде у другу собу. Ја приступим међутим ближе огледалу и посматрао сам слику сироте Енглескиње. Под фотографијом приметим штампан потпис: госпођа Билин Вурке, чланица ковент-позоришта. И код нас су чешће продавали такве фотографије славних глумица. Изгледа, да је драги барон сасвим заборавио потпис.

Он донесе из оближње собе жуту кожну кутију. Поклонац је носио златом уткану слику срца и покрај њега име Андријана. Више имена је стајала грофовска круна.

»Сирота, мала Андријана! Кад би нешто знала, нашто јој употребљујем поклон.«

У кутији се налазило отприлике два туцета женских фотографија, једна лепша од друге.

«Ето видите», рече ми. «Други људи сабирају инсекте или марке од писама, а ја то.«

«Јесу ли вам све те биле љубазнице?» упитам.

Сентђерђи ми баци један укоран поглед.

«Извините, на то питање прави кавађер не може одговорити».

Ја поцрвеним до ушију. Међу портретима налазило се неколико аристократкиња, које сам ја из виђења и неколико уметница, које сам лично познавао.

„За сваку слику је везана успомена али по један мали роман« објасни ми љубазно барон. «Једном, кад будем имао више времена, испричаћу вам понеку од тих. Као књижевник моћи ћете се тиме користити. Разуме се, да имена не смете спомињати!«

Преко усана баронових прелетео је фини, дискретан осмејак.

«Сад ћу вам показати најлепши украс моје мале збирке!«

Извуче из кутије једну фотографију која је имала особит свилен обмотач. Он ми је показа, али доњи крај њен покри руком.

«Не смем вам потпис показати, он је готово махнито написан... Понеке госпође су невероватно непажљиве!«

Ја се почех љутити као у несвестици, кад сам видео пред собом насмејано лице моје се-

нојевић и други из групе старијих радикала, даље Љуба Живковић, Љуба Давидовић, Љуба Стојановић, Јов. Авакумовић, Стојан Рибарац, В. Вељковић и други.

Решење може бити двојако: или ће се садашња нар. скупштина распустити и нови избори расписати, или ако то не буде, Влада ће остати при својој оставци која још није уважена.

Пашићев кабинет дао је оставку по претходном овлашћењу клуба старијих радикала.

Говори се да је расцеп између Љубе Живковића и самосталних радикала неизбежан.

Вести о престојећем премештају престонице из Београда у Ниш или Крагујевац нису истините. То су злонамерне измишљотине.

Мисли се, да је сасвим искључена могућност образовања коалационе владе.

Нови Сад, 11. маја.

Андраши у Бечу.

Јуче у 8 сати пре подне, грофф Андраши отпутовао је у Беч и у мађарским опозиционим круговима веле за тај Андрашијев пут, да није реч о нади да ће се криза сада решити, већ да овим путем Андраши само испуњује своју дужност.

Андраши је јуче после подне у 1 сат стигао у Беч, али ће га краљ тек данас око подне примити у аудијенцију.

*

Андрашијева изјава.

Чим је Андраши стигао у Беч, одмах су дошли њему многи извештачи бечких листова. Андраши им је изјавио, да се он не нада много, да ће се на основу коалиционог програма склопити нова влада. Даље је рекао, да је он добио од краља позив, да му изнесе програм здружене опозиције; а о томе, да он склопи кабинет, не може за сада ни речи бити.

Запитан, какве ће предлоге изнети пред краља, Андраши је одговорио: Ја долазим са старим програмом удружене опозиције. О каквим новим војеним уступцима не знам ништа. У осталом сутра ћу из краљевих уста чути, имали што у ствари.

Гроф Андраши је први посетио барона Бурјана па онда грофа Голуховскога и заједничког војног министра Питрајха.

Руско-јапански рат.

Била једна баба слаба вида. Несташна дерлад искупила се око ње и питају баку: Видиш ли бако јабуку на торњу и иглу на њој. Бака погледа према торњу и рече: јабуку не видим, а иглу видим. Тако и енглески и јапански извештаји. Не знају ни где се налази Рождественскова флота, али за то знају, од чега болује, како болест његова напредује, а неки већ знају, да је умр'о и као оно бака што не види јабуку на торњу, ал зато види иглу на њој, тако и они не знају где је флота, али зато знају како је Рождественском. — Какве само глупости још нећемо морати читати за време овог рата. — Из Петрограда јављају међу тим да је Рождественски потпуно здрав, а тамо виде и јабуку и иглу јер они тамо могу знати где је флота и како је њеном заповеднику.

Новије вести ово су:

Где је Рождественски.

У Лондон је стигла вест из Токија, како је страх из дана у дан тамо све већи, што се још никако незна, где се налази руска флота. Стижу сваковрсне вести, које само уносе још већу забуну. Нарочито је такова она вест, коју је донео брод „Арабија“ да су некоји руски бродови прошли кроз канал Баши.

Опет тужбе против Француске.

У Лондону и Токију знају, како су се пре једно шест дана налазили у Сегону до педесет бродова, сви натоварени угљем за руску флоту. Један брод препун угља за руску флоту стигао је у понедељак у Хонконг. — Даље знају, како је заповедник руског брода „Диане“, који се пробио из Порт-Артура и стигао до Сегона, где је разоружан, дао капетанима свију руских бродова запечаћену наредбу. Заповедник „Диане“ зове се кнез Швел.

Мудровања лондонска

Како се никако не може да докучи где је Рождественски, а још мање, шта смера, то да би мало охрабрили и Јапанце, мудрују у Лондону, да Рождественски својим врло вештим маневрима хоће Јапанце да превари и да добије времена, да потпуно очисти и наоружа и Небогатову флоту, која се недавно с њим сјединила. Међу тим то мудровање побијају и сами ранији енглески извештаји, да је флота Небогатова виђена у најбољем стању, потпуно чиста, наоружана и спремна за борбу.

Непоуздане вести о руској флоти

У Лондон је стигла једна вест, како се руска флота опет вратила у француске воде. Друга вест из Хонконга међутим јавља, да је руска флота у суботу виђена у водама Хајнана и да је пловила у западном правцу.

Способност руског војника

Једини син шпанског претендента на престо Дон Карлоса, бурбонски принц Жам, недавно се вратио из Манџурије морем и сад се налази у Бечу, да се опорави, па да се опет врати на бојиште. Он врло узноси Лињевића, као једног од најодлучнијих и најспособнијих руских генерала. Хвали и храброст јапанског војника а о руском војнику вели ово: Неда се лако замислити, да би војник ма које друге војске, могао се показати бољим и истрајнијим. Па још под таковим околностима посред којих се бори руски војник. Руском војнику у Манџурији још ништа није могло одузети ни храброст ни издржљивост. Још истог оног дана, којег претрпи пораз, бори се он у повлачењу увек са истом оном мирноћом и храбрости, као у почетку. У томе му није раван ни један војник на свету.

Руси у Кореји

Руси у Кореји не само да се живље крећу, већ су они тамо врло снажни, да отимају врло значајне позиције и већа места Тако јављају из Токија, да су Руси у северној Кореји заузели Мјенчен и Капзан. Наравно ради умирења духова и да би ослабили значај руских успеха у Кореји, похитали су из Токија да јаве, како јапанске дипломате држе, да продирање руско у Кореји, служи овима само за извиђај или да заварају Јапанце. Међу тим је једно сигурно, да Јапанци још никако не могу да потисну Русе из Кореје Док их пак оданде не потисну, не само што не могу ни помишљати да иду напред против Владивостока, већ увек прети јапанској војсци иза леђа велика опасност, која ће управо постати судбоносном, ако руској флоти пође за руком, да пресече везу између Кореје и Јапана.

Вести из места и са стране.

Мајалис.

Наставници и наставнице овдашњих срп. нар, осн. школа, намерни су, да држе мајалис са школском децом а у варошкој (футошкој) шумици. Мајалис ће бити у среду 18. — 31. маја о. г. Поћи ће се из св. николајевске порте у 9 сах. пре подне а провешће се у шуми до пред вече. Умољавају се сви имућнији родитељи, да спреме јестива за своју децу. А како је потребно, да се побрине и за сиромашне ученике и ученице, то се умољавају имућнији грађани, да добровољним прилозима припомогну у том погледу. Прилоге ваља упутити управитељу школском К. Миловановићу, који ће о њима после јавно обрачунати. Од тих прилога наплатиће се и свирачки збор, који ће пратити децу на мајалис и у шуми свирати,

---

стре од тетке Боришке. Каква посла има та жена у кутији бароновој? Боришка која је до лудила заљубљена у свог мужа? Но, то су лепе ствари! размишљао сам ја, али не рекох барону ни речице.

Опростим се од барона и одјурим правце у кућу мога шурака. Своју рођаку нисам нашао код куће него само њеног мужа.

«Ти«, рекох му, «познајеш ли ти барона Сентђерђи ја?«

«Лепог Сентђерђи-ја! Како да не. Пре три године смо били заједно у Карлсбаду. Замисли само, да се тамо једна баба као луда у њега заљубила. Дебела, стара жена, која је имала бркове и пушила цигаре.

«Како је дошла слика твоје жене у његове руке?« упитам бесно.

Но мој шурак је хтео по сваку цену да исприча историју о старој баби, па ми настави даље о њој.

«Не говори глупости, него ми реци, како дође Боришкина слика у баронов стан?«

«Ја сам му је сам дао. Он је дилетант и хтео је Боришку сликати ... Али је жени било седење и сувише досадно и да се барон не нађе увређен, дао сам му слику, да са ње копира.«

«И шта је написала Боришка под слику?«

«Није ништа. Ја сам под њу написао, да је барон дошао у посед те слике са пристанком мојим, као мужа.«

*

Дуго време после тога нисам нигде видео љубимца женскиња. У толико више сам слушао о њему. Чим би каква жена учинила неку глупост, споменуло би се одмах име Сентђерђи-ја. Кривили су одмах лисицу, чим не стане кокошке. Мада имаде и творова и мада и цигани једу кокошије месо.

Прошле године сам се нашао са бароном у М. купатилу. Кад ме он смотри код једног студенца, дограби ме одмах за руку.

«Видите ли ону госпођу?«

«Витку бледу даму са малом прекрасном девојчицом?«

«Привцеза Липе!» рече Сентђерђи.

То је била збиља лепа госпођа са одличном спољашности. Она је ходила сама по бреговима, као месец међу облацима, а дивно дете покрај ње је трептало, као сјајна звезда покрај месеца.

»Познајете ли је, господин бароне?« упитам.

»Одавно већ!«

Око његових уста заигра опет онај дискретан осмејак.

Наскоро се ја уверим, да се једина забава целе купалишне публике састојала у томе, да будно прати сваки корак принцезин. Погледи публике окретали се у исто време питајући, хра рећи и кореће на барона Сентђерђи-ја. Изгледало је, да је свако око питало: Но, шта ће бити са принцезом?

Не може се порећи, да се барон тада дивно понашао. Он је био персонифицирана дискреција. Он није говорио никад о принцези и кад је други пред њим спомену, задовољио би се тиме, да се значајно осмехне. По неки пут је тврдио, да он њу у опште и не познаје. Али је било људи, којима се морало веровати и који су видели, како је принцеза одвратила Сентђерђи јев поздрав. Врло је пријатељски одвратила.

Лепа госпођа је предузимала сваки дан дугу, усамљену шетњу кроз шуму. Чим би нестало ње кроз џбуње, оставио би и Сентђерђи под било каквим изговором друштво. Морам приметити, да је он увек у другом правцу отишао него принцеза. Тако је било за свакога јасно, да се они морају негде у шуми састати.

Јавно мнење се у томе слагало, да је барон невероватно умешан човек, а принцеза да је невероватно препредена.

Ко би и покрај свега реченог још сумњао, да се њих двоје разумеју, тога ће овај случај уверити. Принцеза отпутује једном — бајаги у посету болесном рођаку — на два дана у престоницу. Своју ћерчицу не поведе собом. У исто време нестаде и Сентђерђи-ја из купатила. Он се појави непосредно пред полазак воза, огрлицу од капута је подигао, а шешир дубоко натукао на очи. Али га ипак одма познадоше. Он је био шта више толико препреден, да није ни ушао у кола, у којима је била лепа принцеза.

Принцеза је дошла вечерњим брзим возом, а барон је био већ у подне код куће. Он је изгледао врло добро расположен и срећао је радознале погледе са невиним лицем. Причао је целом свету, да је био у једној оближњој варошици.

Недељу дана после тога догодила се несрећа, о којој су новине у то време много писале. У вече је у парку свирала музика и ту се шетала цела публика. У парку је био диван летњиковац, у чијем је првом спрату ста-

Српство на изложби у Лијежу.

У Лијежу (у Белгији) отворена је светска изложба. Још нису готове зграде појединих држава, али су готови павиљони краљевине Србије и кнежевине Црне Горе, Србија је изложила, богате збирке својих пољопривредних производа и прерађивања. Павиљон је израђен у слогу српског манастира, нарочито је искићен српским (пиротским ћилимовима) а поједине му собе испуњене су предметима из српског етнографског музеја. — Црногорски је у талијанском слогу израђен летњиковац; у њему су изложене богате збирке у јуначком боју задобивена оружја, лепа збирка оружја кнеза Данила I., а од привреде се нарочито истиче (као и у српском) дуван.

Оба павиљона својом интересантношћу привлаче врло многе странце. Први посетилац је био краљ Леополд.

Почасни дар пријатељу.

Шеик (поглавица) једног арапског племена јужно од Судана, Мохад Омар, који је Суданце помогао у њиховој борби против Енглеза, кад је посетио једног од суданских поглавица, поклонио му је овај два низа зуба: горњу и доњу вилицу, јер је Омар Мохад сад 90 година и нема ни једног зуба. Поклон је врло практичан, само се Омар Мохад помало прибојава, да његови поданици не виде у томе какву чаролију, јер онда му се ниједан „нови“ зуб неће скрасити на месту!

Народна библиотека у Београду.

У току је 1904. године Народна библиотека приновљена са: 960 дела (нумера), 33 рукописа, 28 писама и других писмена, 10 штампарских првина, 14 карата и слика (са 6 дупликата) и 108 новина и листова (са 94 дупликата). Према том, инвентари Народне библиотеке на крају 1904. године имају у себи: 39 060 дела (нумера) са 83.350 књига и 15.059 дупликата, 867 старијих и новијих рукописа, 1316 писама и других писмена, 208 штампарских првина, 2436 карата и слика (са 72 дупликата) и 1733 броја новина и часописа (са 513 дупликата) Књиге су набављене: службеним путем 607 свезака (са 1122 дупликата), поклоном 241 свеска (са 55 дупликата), куповином 583 свеске и 5 дупликата књига употребом оштећених. Од рукописа приновљено је: поклоном 28, куповином 1, а 3 су нађена. Остале су ствари такође добивене службеним путем, поклоном и куповином. На канцеларске трошкове, набавку и повезе књига потрошеоо је 15.500 динара.

Коцкарница за — децу.

У Енглеској су одавна најчувенији лопови, кесароши и коцкари. Закон до душе забрањује, и онај, кога ухвате, буде кажњен, али се зато ипак Енглези помало и поносе богатством своје отаџбине кад кажу толико и толико људи живи код нас од коцкања и крађе. — Ових дана је у Шефилду, богатој рударској и индустријској вароши енглеској, нађен један „клуб“ за коцкање, а чланови су његови били дечурлија, наравно подмладак богатих родитеља. Они су се састајали ноћу, ту се коцкали и ујутро — који с добитком који опуљеи — враћали се кући. Чланарина је износила 25 К. Полиција их је ухватила и осудила сваког на 600 круна глобе или два месеца затвора. Лепо друштво!

Отровало се двадесет и пет људи.

Из Букурешта јављају, да се на жељезничкој станица Зојици у Румунији десила велика несрећа. Тамошњи железнички чиновник Драгичану славио је имендан, позвао је на вечеру многе госте. Од једном свима гостима нагло позли. У јелу је било отрова, али сви држе, да је овде непажња била. Брзо су дозвали лекаре, деветорица су умрли а остали се с душом боре. Држи се, да су у место ситног шећера у тесто метули сичан (арсеник), који је врло сличан шећеру. Власти су ипак предузели истрагу у овој ствари.

„Српски Учитељски Конвикт у Новом Саду“,

извукао је 18. маја о. г. ове бројеве својих обвезница: 5. 26. 82. 123. 126. 165. 175. 221. 228. 245. 290. 333 334. 341. 372. 436. 455. 465. 478. 501. 555. 587. 590. 596. 611. 625. 657. 661. 694. 696. 715. 737. 790. 804. 829. 871. 875. 890. 930. 963. Позивају се поседници ових обвезница, да изволе своје обвезнице ради исплате до 1. јуна по н. кал. о. г. благајништву Српског Учитељског Конвикта послати. У противном случају сматраће се, да их поклањају друштву.

Трбух града Париза.

Велике паришке трговине с храном и вашаришта издала су свој рачун о свему шта је у њима продато лањске године и види се из тога, да су Паризлије и лањске године биле добра апетита Продато је разних животних намирница за 259 милијона круна, а самога меса за 50 милијона, осим онога што је донето са стране готово заклано (из целе Француске, Алжира па чак и Србије) а са стране је донесено равно четири пута толико. Пернате живине је продато 25 милијона килограма, зеља и воћа 14 милијона килограма. Морских риба, је потрошено 37 милијона килограма. а осим тога до два милијона килограма речких риба. Самих острига је потрошено за 37 милијона комада. Уз то је потрошено 14 милијона килограма масла 156 хиљада килограма сира и 321 милијон комада јаја. Али зато ипак — на жалост! — има стотине људи, који гладују у Паризу па чак и умиру од глади!

„Брзојави Застави“.

Стигли 11. маја

Из Србије.

Београд, 11. маја. (Брзојав „Застави“.) Није истинита вест неких овдашњих листова да ће се преместити престоница из Београда у Крагујевац или Ниш На то нико није помишљао.

Љуба Живковић није положио посланички мандат, али је дао оставку на чланство главног одбора самосталних радикала. Између њега и самосталних радикала дошло је до расцепа.

На венчање престолонаследника Немачке, које ће бити сад у недељу, ићи ће нарочито изасланство из Србије. Говори са да ће вођа изасланства бити ђенерал Сава Грујић. То ће се решити данас.

Београд. (10. маја у вече, стигао тек 11. изјутра). Данас по подне од 5—7 сах. била је у двору конференција поводом ситуације створене оставком Пашићеве владе. Председавао је краљ, а присутни су били министри и око 14 виђенијих чланова свих партија, дакле и опозиционих, које је краљ конзултирао. Мишљење већине присутних било је, да се са садашњом скупштином, с обзиром на то што је знатан део њен против зајма и у опште против постављеног програма ради скупштине, неће моћи продужити рад, који би могао донети стварног резултата, те су с тога изјавили своје уверење, да је распуштање ове скупштине и распис нових избора, потреба. Краљ је, саслушавши мишљење свих присутних, био за то, да се садашња народна скупштина не распушта и нови избори не расписују, већ да се ипак настане пронаћи неки начин споразума како би садашња скупштина продужила рад. С погледем на ово мишљење краљево, сутра ће конференција покушати пронаћи начин и видети има ли могућности, да се садашњом скупштином ради.

Оставка Пашићеве владе још није уважена, према оваком стању ствари.

Криза у Србији

Београд. Краљ још није примио владину оставку. Конференција вођа свију политичких странака, која је одржана под краљевим председништвом, изјавила је, да су нови избори најбољи излаз из данашње кризе

Криза у Угарској.

Беч. Од данашње Андрашијеве аудијенције не очекује се још решење кризе. Ако Андрашијева мисија не успе, ипак ће ускоро Тиса бити смењен и образоваће се пословно министарство.

Руско јапански рат.

Петроград. Бириљев је именован за команданта флоте у Тихом Океану с правима команданта самосталне војске а то значи, да ће Бириљев бити командант Владивостока.

Токио. Жељезничка веза са Владивостоком прекинута. Владивосток је према томе одсечен.

Шангхај. Са поуздане стране чује се, да је Тогова флота још на висини Масампа.

Извршена пресуда.

Петроград. Убијца великог кнеза Сергија, Калајев, обешен јуче у три сата у јутру.

Штрајк у Будимпешти.

Будимпешта. Радници гасне фабрике штрајкују. Држи се да ће се у место њих за рад привремено употребити војска.

Из угарског сабора.

Будимпешта. У књизи за предлоге уведен је предлог Кошутов да на место заједничке тарифе буде успостављена автономна угарска ђумручка тарифа. Кошут је био тај предлог повукао, сад га је опет предложио. Сабор је решио, да се тај предлог проучи и образложи. Предлог да се исељавање отешта, образложиће се такође сутра у вечерњој седници.

Страјк.

Будимпешта. Страјк радника код гасне фабрике докончан, јер је управа пристала на радничке захтеве.

Лијон. Страјк полициста довршен.

Билбау. У Баракалду било је између страјкача и оних који су хтели да раде крвавих судара. Многи су рањени. Страјкачи су препречили железници пут, да осујете долазак војске.

Несрећа на жељезници

Харков. Код судара жељезнице 25 вагона су раздрускани, многи путници су мртви и рањени.

новала принцеза, а у другом надбискуп острогонски.

Док смо ми тамо шетали, рече неко, како је видео Сентђерђи-ја, где се провуче кроз капију од виле. Са подигнутом огрлицом од капута и шеширом натученим на лице. Али су га одмах упознали.

»Код бискупа сумњам да имаде он посла у ово доба«.

Вест о овоме распрострла се за тренутока по целој публици. Шта више, и девојчице су говориле, и ђачићи, о томе.

Један из публике се нашали па рече једном слуги пред вратима, да се увукао у вилу један странац. По свој прилици један лопов. Слуга уведе ово озбиљно, узбуни све послужитеље и почеше претраживати кућу. У првом спрату приметише човека, који побеже према кули. Кад га почеше и тамо гонити, скочи он кроз прозор на стрм кров.

Одавде му се изгуби сваки траг.

Доцније нађоше сиротог Сентђерђи-ја. Лежао је доле под кулом, на умору. Кад му се за часак поврати свест, рече слабим гласом, да је ходао поред летњиковца, запео је ногом и у паду се повредио.

Несрећа је сваког дубоко потресла. Било је сваком јасно, да је барон пао као жртва свом витештву. Да је изашао пред своје гонитеље, не би му се ништа догодило. Али би била компромитована принцеза. Он је, дакле, радије изабрао смртну опасност, него да љубазницу изнесе на рђав глас.

Умро је у моме наручју. Његове последње речи су биле:

»На часну реч: госпођа је невина«.

Ја сам то знао и без њега. Јер се међу тим дознало, да је муж принцезин, принц Липе, стигао то вече брзим возом у највећој тишини. Кад се Сентђерђи увукао у летњиковац, седели су принц и принцеза у салону мирно при теју. Али ипак болеснику нисам то хтео да кажем Знао сам, да би га то јако ожалостило. Кад ме упита, шта говоре људи о њему, одговорио сам:

»Завиде вам, јер свако зна, да је принцеза била ваша љубазница. И диве се вашем витештву. Веле: понашао се, као какав витез из средњег века«.

На то ми је он дао часну реч, да је кнегиња невина и испустио је своју душу са оним дискретним осмејком.

Сахранисмо га са огромним учешћем. И ја сам му метнуо леп венац на сандук. Пошто миле самртнике треба тако поштовати, да би се и они радовали, кад би то видели, дадох ја на свиленој везини од венца израдити руску тробојку са великокнежевском круном и са натписом Ксенија.

Публика је дуго и дуго погађала, какав ли се роман крије за овим венцем. Чак и свештеник рече своме капелану:

»Овај човек је имао голему срећу код женскиња, па чак и код дама из највиших кругова«.

Превео И.

ЗА КОНТОАР

и иначе за трговање тражи се

ИНТЕЛИГЕНТАН ЗДРАВ ЧОВЕК,

који је ислужио већ свој војнички рок. **Мора бити Хришћанин.**

Мора знати добро српски и мађарски. Немачки само толико, да се може споразумевати. Вешти у трговачкој коресподенцији (а по могућности и стенографији), са трговачком уметношћу имају првенство.

Међутим, ипак ће се више узети у обзир карактер, него искуство и знање.

Опширне понуде, у којима треба навести и истаћи, чим се дотични до сада бавио, као и колику плату тражи, треба слати на комисијонску радњу за трговину са свињама,

ЛУКЕ БАЈЋА
Schweinecommissions geschäft
Wien Sankt-Marx.

463 1—5

Српско Трговачко Удружење

деоничарско друштво
у Новом Саду

Адреса за депеше: „Трговачко Удружење".
Основни капитал **200.000 круна.**

Отпочиње свој рад 1. јуна 1905. по новом календару.

Банкарско одељење:

Прима **улоге** на штедиовичке књижице и текуће рачуне под најповољнијим условима за враћање;

прима **недељне улоге** по 1 круну на удео;

отвара **текуће и жиро рачуне;**

есконтује **менице** са два или три потписа, а цензурише уторником и суботом после подне.

даје **зајмове на ефекте** — хартије од вредности — и то: на државне папире и јавне на домаћим берзама котиране хартије, за тим на акције домаћих новчаних завода, које управа за сигурне призна, на **робу** сваке врсте и сваку **ручну залогу** од вредности;

врши **мењачко-банкарске** послове свих врста, исплаћује купоне са државних папира, срећака и акција новчаних завода, купује и продаје све врсте страних новаца, лозове, промесе, акције и све вредеће хартије, врши **инкасо** — наплату и исплату за рачун налагача;

есконтује **чекове** са страних пијаца гласеће на Нови Сад и издаје чекове на све знатније пијаце —

све под најкулантнијим условима.

Агентурно одељење:

Врши **продају робе** посредовањем између трговаца и горњих кућа, прима поруџбине за све врсте ребе а нарочито за робу колонијално-спецерајске струке;

купује и продаје робу за сопствен рачун било непосредно са извора било са свога стоваришта у Новом Саду, све под најсолиднијим условима и стоји са офертима п. н. г. г. трговцима у свако доба на расположењу.

Услуга брза тачна и строго солидна.

Информационо одељење:

На свако питање **даје информације**, и наплаћује по кр. 0·60 до 1·20 од сваке, и стварно учињене трошкове око набавке исте.

Препоручујући наше услуге целом трговачком и привредном свету, стојимо свагда на услузи.

СРПСКО ТРГОВАЧКО УДРУЖЕЊЕ
ДЕОНИЧАРСКО ДРУШТВО
У НОВОМ САДУ. 428 2—20

Адреса: **Ujvidék fö-utcza 14. sz.**

Част нам је известити поштовану публику, да смо у Новом Саду у футошкој улици број 2. отворили

главно стовариште (депо)
нашег пива

и да сад наше поштоване муштерије из Новог Сада и околине можемо дневно са нашим изврсним **„градским пивом"**, како у бурадима, тако и у оригинално напуњеним боцама, уз најјефтинију цену, у свако доба послужити.

Овим вас учтиво позивамо, да вашу потребу пива, од сад код нас набављате.

С поштовањем

217 19—50 **Петроварадинска пивара.**

На темишварској и вршачкој земаљској изложби (јубиларној) дипломом првог степена одликован.

Цикмунд и Друг
У НОВОМ САДУ

каванџијска улица бр. 19. у сопственој кући

ПРВА НОВОСАДСКА ФАБРИКА
пољопривредних машина
и ливница гвожђа и метала

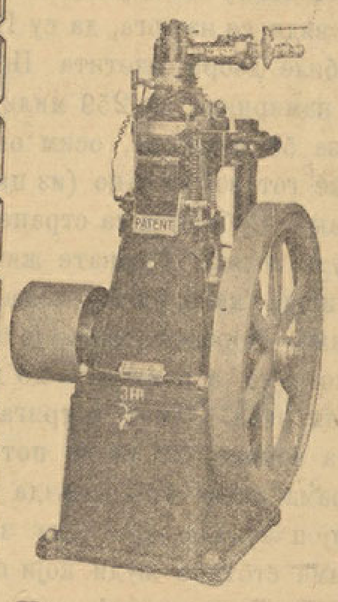

препоручује своје сопствене производе машина, особито специјалисте у сејалицама **Columbus-Drill,** патентирани сопствени производ за равнице, доловите и брдовите пределе, најновије системе по сопственој конструкцији, за коју потпуну гаранцију примају. Намештање и удешавање млинова по новој системи, као и све у ову струку спадајуће оправке извршују се најтачније.

Сопствени производ
бензин-мотора
који су потпуно усавршени и без опасности.

Ценовници стоје на расположењу и отирављамо исте бесплатно. 1123 49—100

ЗА НАШУ

гвожђарску трговину

потребујемо **једног помоћника**, који влада српским, немачким, мађарским и по могућству румунским језиком. Ступање 10. јуна о. г.

422 3—3 **Николајевић и Антониевић**
у Панчеву.

Поседници кућа
и земаља

који на своје непокретнине на I. и II. место желе јевтин

амортизациони зајам

узети нека се са поверењем обрате на заводског адвоката **Гере Алберта.**

ALBERT GERŐ, ügyvéd.
Budapest, VII. Dohány u. 84. sz.

Свако обавештење бесплатно.

410 7 30

ЖЕНСКО И МУШКО-МОДНА И КРАТКЕ РОБЕ
ТРГОВИНА

Коломана Вајса
у Вршцу,

треба једног старијег и једног млађег помоћника, који говоре српски, немачки и мађарски, а по могућству и романски. 465 1—3

ТРГОВИНА

ШПЕЦЕРАЈА, МАТЕРИЈАЛА И ПАМУЧНЕ РОБЕ

МАКСИМА СТАНИШИЋА
У ВУКОВАРУ

потребује једног доброг, солидног, млађег **помоћника** и једног шегрта. Ступање одмах. 467 1—3

ОБУЋАРИ!!!

531 39—50

Американске шевро, бокс жуте, сиве коже и горњи делови ципела најјефтиније могу се поручити код

Gyöngy Sándor

стовариште кожа и фабрика за горње делове ципела. Будимпешта, III. Tavasy utcza 1. szám.
Ценовник са сликама бесплатно.

НЕ ОБИЋИМО СВОГА!

Д. ЈАСНИЋ, Нови Сад, житна пијаца бр. 16.

Велико стоваришће **пољопривредних машина** чешке фабрике и **шиваћих машина** немачког фабриката, као и техничких ствари, потребитих за машине: зејтина за машину и цилиндар, тавотмасти, кајиша, шина за бубањ, нитнова, платни, шнала, узаиих и ширих кајиша за шивење, жутог дрота, кучине, вула, итд. пољава, вреће, децимал- и баланц-кантарева, челичних глава за плугове, гвоздених плугова разне сорте; нарочито ове године јако тражени сечки имам најбоље сорте, а по јефтину цену.

Да сам до данас савесно и тачно а умереном ценом све моје пошт. муштерије послуживао, доказ је, што су се за ово кратко време одазвали неколико стотина, који су један другог препоручивали и не могу пропустити, а да се јавно не захвалим искреној браћи Бачванима, Сремцима, Банаћанима и Словацима, и молим их, да и у будуће свој свога у заштиту узме и један другог мени шаљу, а ја ћу свагда као и досад знати и оправдати то поверење.

Уједно лепа хвала на сећању Високопречасном господину Георгију **Марјановићу** архимандриту манастира Кувеждина, који је потребне машине код мене узео, као и пречасном господину, оцу игуману Сави **Орловићу**, настојатељу манастира Јаска, те молим, да и остала Високопречасна господа манастирска не заборавe на мене.

Желећи од Бога здравље и родну годину, бележим се са српским братским поздравом и велештовањем

155 16—20 **Д. ЈАСНИЋ.**

Главни уредник Јаша Томић. Одговорни уредник Константин Брадваровић. Српска штампарија дра Светозара Милетића у Новом Саду.